

Basisinspectiemodule

PSA / Werkdruk

*Deze **BasisInspectieModule** (BIM) is opgesteld aan de hand van de stand van de wetenschap en is geschreven voor intern gebruik door de Inspectie SZW. Verder is de in deze BIM beschreven werkwijze algemeen omschreven. Inspecteurs kunnen op grond van de aangetroffen situatie in een bedrijf afwijken van de hier beschreven werkwijze.*

Basis Inspectiemodule Beleidsproces Werkdruk

Toepassingsgebied:

Deze basis-inspectiemodule is toepasbaar in sectoren waar werkdruk als risico in de arbocatalogus is opgenomen, dan wel sectoren die bovengemiddeld scoren ten opzichte van het landelijk gemiddelde op werkdruk. Daarnaast is de module van toepassing als door het medezeggenschapsorgaan of een vakbond een klacht is ingediend met betrekking tot werkdruk.

Ontwikkeld door:

Expertisecentrum, Vakgroep Certificatie en Arbeid & Organisatie

Datum goedkeuring en geldigheidsduur:

Datum goedkeuring MT Arbo: 19 augustus 2014

Deze basis-inspectiemodule is geldig totdat wijzigingen in de regelgeving of stand van de wetenschap bijstelling noodzakelijk maken.

Inspectievragen met toelichting beleidsproces werkdruk

1. **Is binnen het kader van de RI & E, werkdruk actueel, deugdelijk, verbredend en verdiepend onderzocht?**

Betrek bij de inspectie de volgende vragen:

- Is het onderzoek actueel? Actueel betekent een onderzoek dat aansluit bij de huidige werksituaties in de organisatie, dan wel de onderzoeken die vallen binnen de termijn die in de arbocatalogus is genoemd.
- Is het onderzoek deugdelijk? Deugdelijk betekent dat op een verantwoorde wijze gebruik wordt gemaakt van onderzoeksmethoden die in de arbocatalogus zijn genoemd dan wel andere gevalideerde instrumenten.
- Is het risico verbredend onderzocht? Verbredend betekent dat het onderzoek een representatief beeld geeft van de organisatie. In de rapportage worden afdelingen, teams of functiesoort herkenbaar weergegeven zodat op alle niveau's de juiste maatregelen kunnen worden getroffen.
- Is het risico verdiepend onderzocht? Verdiepend wil zeggen dat in het onderzoek tenminste de volgende werkdrukbronnen worden betrokken: (1) de inhoud van het werk, (2) de hoeveelheid werk, (3) werktempo, (4) contacten met leidinggevenden, collega's en derden (5) ingrijpende gebeurtenissen, zoals confrontatie met ongevallen, agressie en geweld en (6) werk- en rusttijden .

2. **Is het plan van aanpak deugdelijk en zijn de directe belanghebbenden en het medezeggenschapsorgaan betrokken bij het opstellen van het plan van aanpak?**

Betrek bij de inspectie de volgende vragen:

- Zijn er concrete maatregelen beschreven in het plan van aanpak en sluiten deze aan bij de arbocatalogus en/of hebben zij hetzelfde beschermingsniveau?
- Wordt de arbeidshygiënische strategie gehanteerd? De maatregelen zijn dan een combinatie van organisatorische-, collectieve- en individuele maatregelen?
- Sluiten de maatregelen aan bij de knelpunten uit het onderzoek?
- Zijn de werknemers betrokken bij de keuze van maatregelen?
- Zijn de taken en verantwoordelijkheden voor de uitvoering van de maatregelen in het plan van aanpak beschreven?
- Heeft de werkgever de organisatie ingericht om de uitvoering van het plan van aanpak mogelijk te maken? Het gaat hierbij niet alleen om personen maar ook om het beschikbaar stellen van (financiële) middelen.
- Is de OR/PVT betrokken bij het plan van aanpak?
- Is de doorlooptijd van het hele traject vastgelegd en is deze realistisch?

3. **Worden de maatregelen conform het plan van aanpak uitgevoerd?**

Betrek bij de inspectie de volgende vragen:

- Worden de maatregelen uitgevoerd zoals is beoogd in het plan van aanpak?
- Zijn de taken en verantwoordelijkheden tijdens de uitvoering belegd bij personen?
- Is de uitvoering geborgd. Wie ziet er op toe dat de aangewezen personen de taken uitvoeren?

4. **Worden aan werknemers voorlichting en instructies gegeven over de risico's van een te hoge werkdruk en over de maatregelen die binnen de organisatie zijn getroffen of die zij zelf dienen te treffen, ter voorkoming van een te hoge werkdruk?**

Betrek bij de inspectie de volgende vragen:

- Worden de werknemers adequaat voorgelicht en geïnstrueerd?
- Zijn de werknemers voorgelicht in welke mate het risico in de organisatie en specifiek in hun eigen team of functie aanwezig is, hoe het risico kan worden herkend en wat de gevolgen kunnen zijn?
- Zijn de werknemers geïnformeerd over de getroffen maatregelen en voorzieningen en hoe zij hiervan gebruik kunnen maken?
- Wie is hiervoor verantwoordelijk en wie ziet er op toe dat deze taak wordt uitgevoerd?

5. **Wordt de aanpak van werkdruk geëvalueerd?**

Om de aanpak van de werkdruk te kunnen bijsturen worden zowel het hele verbetertraject als de effecten van de getroffen maatregelen geëvalueerd. In de Arbowet wordt gesproken van toetsen. Betrek bij de inspectie de volgende vragen:

- Is duidelijk hoe er wordt geëvalueerd en wie namens de werkgever dit traject aanstuurt (inricht, toetst en bijstuurt)? (Zie BIM Arbozorg – systeemniveau.)
- Is vastgelegd hoe en wanneer wordt geëvalueerd?
- Zie voor onderzoek onder 2. Uitgangspunt is dat bij de evaluatie hetzelfde instrument wordt gebruikt als bij de eerste meting. Is dit niet het geval dan moet de werkgever vooraf nagaan hoe de beide onderzoeken met elkaar moeten worden vergeleken.

Rapportage over bevindingen

Ten behoeve van een goede afweging of handhaving op Werkdruk op zijn plaats is, is het van belang dat de inspecteur zoveel mogelijk een volledig beeld krijgt van de beleidsvoering van het bedrijf rondom PSA. Daarvoor kan het nodig zijn om ook met groepen werknemers te spreken over de door hen ervaren werkdruk en de effectiviteit van de mogelijk reeds getroffen maatregelen. Wanneer dergelijke groeps gesprekken hebben plaatsgevonden wordt daarvan een verslag(je) geschreven. De namen en functies van alle gesprekpartners worden (geverifieerd) in het verslag opgenomen, maar uitspraken zijn niet herleidbaar naar personen. Indien het voor de bewijsvoering nodig is wordt het verslag(je) *aan de handhavingscorrespondentie toegevoegd*.

Wettelijke grondslag

Deze Basis Inspectie Module is gebaseerd op de volgende artikelen:

Artt. 3, 5, 8 en 12 Arbowet
Artt. 2.15 Arbobesluit

Hieronder zijn de mogelijke feitnummers opgenomen en de daarbij behorende handhavingsinstrumenten.

Feitnummer	Inspectiepunten	Instrument
B20150101	Blootstellingsbeoordeling PSA in RI&E en maatregelen ter voorkoming of beperking PSA in PvA.	Eis tot naleving of waarschuwing*
B20150201	Voorlichting en onderricht over risico's en maatregelen t.a.v. PSA.	Eis tot naleving of waarschuwing*
W030101	Voeren van arbobeleid.	Eis tot naleving of waarschuwing*
W030401	Arbobeleid regelmatig toetsen en aanpassen aan ervaringen.	Eis tot naleving of waarschuwing*

De inzet van het HH-instrument is afhankelijk van een nadere invulling gegeven in de betreffende branche arbocatalogus. Indien werkdruk een als onderdeel van de arbocatalogus is getoetst dan kan worden volstaan met een waarschuwing.